

INCLUSIEF ONDERWIJS OP DE ESDOORN IN ELST

DECEMBER 2023

Het begon in 2010 als kleinschalig experiment op initiatief van ouders, en groeide uit tot een voorbeeldige praktijk van inclusiever onderwijs. Inmiddels volgen zesendertig leerlingen van ZML-school Lichtenbeek in Elst thuisnabij en inclusief onderwijs in de reguliere basisschool De Esdoorn. Linda van Raaij, teamleider van Lichtenbeek, heeft de ontwikkeling vanaf het begin meegemaakt. Vincent Scholte is directeur van De Esdoorn. "Ouders, óók ouders van reguliere leerlingen, kiezen voor deze school vanwege onze inclusieve werkwijze."

Ging het de ouders er in het begin vooral om dat hun kind thuisnabij onderwijs kan volgen, gaandeweg gingen zij ook steeds meer waarde hechten aan het inclusieve karakter van het onderwijs. Van meet af aan - er werd gestart met vier ZML-leerlingen - was de inzet dat deze kinderen zoveel mogelijk zouden aansluiten bij reguliere groepen. Zij waren ingeschreven bij De Esdoorn, zaten in een apart lokaal en deden bij bepaalde activiteiten mee met de reguliere kinderen.

SAMEN LEREN

"We begonnen al snel te groeien", vertelt Van Raaij. "In 2016 - we hadden toen twee groepen in De Esdoorn - hebben we onze eigen school gesticht en werden we een dependance van de hoofdlocatie Lichtenbeek Arnhem, namelijk: Lichtenbeek Elst. Daar worden de leerlingen

sindsdien ook ingeschreven. Inmiddels hebben we in De Esdoorn een onder-, midden- en bovenbouwgroep, in totaal 36 leerlingen. Deze groepen zitten niet bij elkaar in een aparte vleugel of gang, maar zijn ondergebracht bij de bouw waarmee ze samenwerken."

De Lichtenbeekleerlingen doen zoveel mogelijk mee in de reguliere groepen. Hoeveel tijd zij in de reguliere groep doorbrengen is afhankelijk van hun mogelijkheden en ondersteuningsbehoeften. Gemiddeld volgen ze 7 tot 10 uur per week onderwijs in de reguliere groep, met uitschieters naar 14 uur per week. "In principe doen de kinderen mee met de reguliere gymlessen, met het zaakvakkenonderwijs dat wij volgens IPC-aanpak vormgeven, en zo mogelijk met lezen", vertelt Scholte. "De kleuters leren en spelen minimaal twee ochtenden per week samen en natuurlijk vieren we gezamenlijk feesten, zoals kerst en carnaval."

Dit is overigens niet voor *alle* kinderen de beste leeromgeving, weten Van Raaij en Scholte. Kinderen met zeer zware ondersteuningsbehoeften passen beter op de hoofdlocatie van Lichtenbeek. "Bij de aanmelding schatten we dat zo goed mogelijk in", aldus Van Raaij. "Het kind staat daarbij centraal."

KANSEN ZIEN

Omdat de Esdoorn en Lichtenbeek onder verschillende besturen vallen, is er formeel sprake van twee teams. In de praktijk ervaren leerkrachten dat echter niet zo, denkt Van Raaij. “Ze staan vaak samen op de groep omdat er, bijvoorbeeld bij de leeslessen, een leerkracht van Lichtenbeek met de leerling meegaat. Ook hebben we gezamenlijke studiedagen. Het mooie van deze samenwerking is dat we optimaal gebruikmaken van de deskundigheid van het speciaal onderwijs, en dat Lichtenbeekleerkrachten ook leren van de reguliere leerkrachten.”

De inclusieve werkwijze past trouwens niet bij elke leerkracht, zo is de ervaring. “Het vraagt van beide groepen leerkrachten echt iets anders”, zegt Van Raaij. “Je moet kansen zien, kunnen schakelen en je moet veranderingen willen aangaan. Leerkrachten die veel ervaring hebben in het speciaal onderwijs, kunnen bijvoorbeeld moeite hebben met onze werkwijze, omdat ze al zo lang gewend zijn aan een wezenlijk andere benadering.” “Ons aannamebeleid is natuurlijk afgestemd op deze inclusieve visie en werkwijze”, vult Scholte aan. “We selecteren leerkrachten hierop. De meeste mensen zijn er trouwens heel enthousiast over.”

VERSCHILLEN EN OVEREENKOMSTEN

Dat enthousiasme komt onder meer voort uit de mooie opbrengsten van de inclusieve werkwijze. Veel Lichtenbeekkinderen presteren boven verwachting, vertelt Van Raaij. “Ze functioneren boven hun streefdoel, bij bijvoorbeeld lezen, maar ook als het gaat om zelfstandig werken en leren leren. Maar de grootste opbrengst is dat deze kinderen zich leren handhaven in een inclusieve omgeving en dus beter worden voorbereid op de maatschappij.”

Ook de reguliere leerlingen hebben baat bij de samenwerking, benadrukt Scholte. “Het is voor hen ontzettend leerzaam dat ze samen spelen en samen werken met kinderen die anders zijn, anders leren en zich anders gedragen. Dat is heel normaal voor de kinderen. Ze groeien samen op en leren zo omgaan met verschillen.” “Het mooie is dat niet alleen de verschillen tussen kinderen naar voren komen, maar ook de overeenkomsten”, vult Van Raaij aan.

ONTZETTEND BLIJ

De ouders van zowel Lichtenbeek- als Esdoornleerlingen zijn zeer positief over de samenwerking tussen de scholen. Ze kiezen bewust voor deze school vanwege de inclusieve werkwijze. “In het begin waren we daar wel eens bezorgd over”, vertelt Van Raaij, “Wat doet het met het imago van de school? Zijn ouders misschien bang

dat het de resultaten van hun kinderen negatief beïnvloedt? Niets daarvan heeft zich voorgedaan. De ouders zijn ontzettend blij met de samenwerking.”

TIPS

- Bedenk van tevoren niet allerlei kaders en regels, want daarmee beperk je het proces en de samenwerkingsmogelijkheden. Ga gewoon beginnen!
- Samenwerken is niet altijd gemakkelijk. Stel in de samenwerking daarom het hogere doel – inclusief onderwijs – centraal.

MEER INFORMATIE

Vincent Scholte

v.scholte@wonderwijs.nl
<https://www.obsdeesdoorn.nl>

Linda van Raaij

L.vanRaaij@lichtenbeek.nl
<https://www.lichtenbeek.nl>

In dit filmpje vertelt een vader over zijn ervaringen
<https://www.obsdeesdoorn.nl/Onze-school/Samen-met-Lichtenbeek#video>